

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

VITA || D. MARIÆ VIR-||GINIS DEIQVE GE-||NITRICIS.||

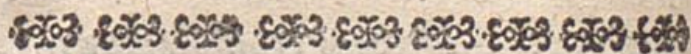
Goppelsrieder, Andreas

Ingolstadii, 1592

VD16 G 2663

Capvt. XIII. De Cvltv D. Virginis & primùm de honore.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45013

CAPVT. XIII.

DE CVLTV D. VIR-
ginis & primùm de ho-
nore.

HIC decem generatim officijs continetur, honore, salutatione, inuocatione, festis statisque diebus, templorum extructione, sacrificiorum oblatione, promissionibus, imaginibus, peregrinationibus & piorum cœtibz seu sodalitijs.

Honor illius internus in actu eo reuerentiæ voluntatis nostræ consistit, quo ex sua natura, cum debita submissione, subiectionisque recognitione, de Mariæ dignitate & excellentia, conuenienter & accomodatè opinionem existimationemque gignimus.

Conueniens erit & accomodata illa existimatio, vti & debita submissionis subiectionisque recognitio, si maiori perfectiori que eam dignitate & excellentia

lencia præditâ esse significemus, quam quæuis alia ornata sit, & minori imperfectiorique, quam in diuinam maiestatem conuenire possit, & vero debeat.

Externus D. Virginis honor eiusmodi est, quo de eius dignitate & excellentia, id quod in voluntate factum est, corpore etiam, hoc est, verbo vel officio exterius testificamur & protestamur, vocatur autem honor D. Virgini debitus Hyperdulia.

Cum ea testificatione protestationeque coniuncta est prædicatio dignitatis & excellentiæ, adeoque laus illius, ab ea, qua cæteræ creaturæ & Deus ipse, cui omnis laus & gloria debetur, prædicantur & laudantur, omnino diuersa & alia: 1. Timoth. 7.

Iam uti hoc honoris laudisque genere dignissimam eam iudicamus; ita penitus Constantini Cöpronimi errorem, agnomine suo dignum, horremus, cum Mariam quo ad vsque Christum in vtero gestauit honore dignam fuisse, eum porro vbi enixa fuit, nihil foeminis alijs dignitate præstare impie asseruit. Vide Suidâ.
Zonaram in
Chron. lib.
22. & Paulum
Diaconum in vita
illius.
Niceph. lib.
18. hist. Eccl.
in fin. Glycâ.
p. 4. anal.
Idem Constanti

Centur. 1.
de vita Ma-
riæ.

Genl. 3.
Quomodo
legunt Chry-
sost. homil.
17. in Gen.
August. lib.
2. de Gen.
contra Ma-
meh, cap. 18.
& lib. 11. de Gen. ad lit. cap. 35.
Ambros. lib. de fuga se-
culi cap. 7. Gregor. lib. 1. Moral. cap. 38.
Alcimus Auitus lib.
3. carm. Claudius Marius Victor, lib. 1. in Gen.
Eucherius,
Rupertus, Beda, Rabanus, Strabus & Lyranus in hunc locū.
* Bernard, in sermone de verbis Apocal. & Ecclesia in respō.
festi Natiuit. B. Mariæ.
Lib. de vir-
ginitate.
Apocalyp.
14.

Idem fere est Centuriatorum Mag-
deburgensium iudicium. Quo nanque
in honoribus deferendis, pio quodam
studio veteres Patres certasse videntur
magis, eo illi ingenij sui neruos con-
tenderunt studiosius, argumentis ve
vndique conquisitis, vilissimis eam an-
cillis nulloque honore dignis vel pa-
rem vel inferiorem facerent.

Cur ita si quæras? in promptu caussa
est; Aurora consurgens. effera pecora
campi, fures ac latrones, B. inquam
Virgo hæreticos non solum abigit, sed
& ipsa caput serpentis (Diaboli) ipso-
rum parentis conterit, & hæreses cun-
ctas in vniuerso mundo interimit. *

Lutherus horrendo, vt cum Basilio
loquamur, sacrilegio sponsæ Christi a-
dulter effectus, vel hoc nomine in se-
cula seculorum de vino iræ Dei bibit,
quod mixtū est mero in calice iræ ipsi-
us, cruciandusque igne ac sulphure in

con-

conspetu Angelorum & ante conspe-
ctum agni non habebit requiem die ac
nocte, quod vino fornicationis ebrius
meretricem impuram, quæ, relicto du-
ce pubertatis suæ, pacti Dei oblita, quia
primam fidem irritam fecit, damnati-
onem & ipsa habet, Beatissimæ Virgini
ac Matri Dei, sanctitate & gratia parē
esse vociferari sit ausus.

Proverb. 2,
1. Timoth. 5.

Rectius D. Iacobus Apostolus beatā
vocat Deiparam, irreprehensam Ma-
trem Dei nostri, honorabiliorem Che-
rubin, gloriosiorē Seraphin, corrupti-
onis expertem, gratia plenam, templū
sanctificatum, paradisum spiritualem,
Virginum denique gloriam, cui vni-
uersa gratulatur Ecclesia. Verius etiam
eam D. Damascenus appellat cœ-
lum vere animatum, vitæque thesau-
rum, atque abyssum gratiæ, quæ crea-
tas res omnes longissime superet, om-
nibusque dominetur, cum illius sit Ma-
ter, qui omne cœlum omnemq; natu-
turam molitus est.

In Liturgie
sua.

De dormit.
Virg.

Ad laudem prædicationemque D.
Virginis pertinent etiam, præter hym-
nos & cantica, Litanix, quæ ab eadem

K Virgi-

Virginem nomen habent; in illis enim nō tantum imploramus opem, sed & præconia encomiaque diuinæ Matris celebramus, quantumuis licet Hæretici ringantur, titulosque illos, quibus D. Virginem cohonestamus iniquis auribus accipiant. Quod illis condonandum esset, si D. Virginem absque Sanctorum Patrum exemplo laudibus, & ijs quidem amplissimis extolleremus. Cum vero nihil gloriæ Virgini tribuamus, quod non iam dudum ab antiquis Ecclesiæ Doctoribus eidem verbis honorificentissimis sit tributum, non est cur istos Mariani nominis hostes moremur, & à laudibus D. Virginis hymnisq; & canticis spiritualibus desistamus. Ausim dicere, nullum encomium in Litanijs, quas Lauretanæ vocant, vel in alijs quoque, quas pij magno cum fructu vsurpant, reperiri, quod non sit iam dudum à Patribus insignita Deipara. Dicitur ibi: *Causa nostræ letitiæ. & Regina Sanctorum omnium.* Quid aliud voluit Gregorius Nazian. in Tragœd. de Christo patiente, cum illam vocat: *Χάρις τῷ γένους* *Letitiæ*

gene-

generis humani. *παντ' ἀνάσσαν* Omnium Reginam. *Ἐξαγιώνων ταγματῶν ὑπερτέραν*. Superiorem celestibus ordinibus. Quid aliud voluit Damascenus, cum illam lib. 4. de fide cap. 15. appellat, Dominam omnium rerum conditarum; prouectam supra Cherubim, & elatam supra Seraphim; & oratio. 2. de dormitione D. Virginis; Inexhaustum gaudij pelagus; vnicam mœroris obliterationem, Pharmacum ex omni pectore dolorem propulsans. Quid aliud voluit Andreas Cretensis cum in oratione de dormitione, nominat illam, Reginam omnis naturæ, quæ excepto solo Deo, omnibus altior sit; sanctam sanctis sanctiorem; & omnis sanctitatis sanctissimum Thesaurum. Dicitur in Litanijs: *Mater diuinæ gratiæ, Mater purissima, Mater castissima, Mater intemerata, Mater creatoris, Saluatoris, Dei*. At hæc eadem & longe plura laudis & dignitatis nomina millies à Patribus D. Virgo audijt. Damasceno est Deipara, Gratiarum pelagus, vitæ porta, & fons lucis; Tota

101 VITA D. MARIÆ

Spiritus sancti Thalamus? porta Dei
 perpetua Virginitate prædita; Deside-
 rabilis & ter beata fœmina. Gregorio
 Nazianzeno est nostra Virgo; κόρη
 πᾶν χάριτος. Virgo plena gratia. An-
 dreæ Cretensi; porta cœli, & Christi-
 anorum fidei propugnaculum, & vitæ
 suppeditatrix, & vita viuentium, & cau-
 sa vitæ. Dicitur D. Virgo in Litanijs;
*Paradisus voluptatis, vellus Gedeonis,
 Thronus Salomonis, Rubus ardens in-
 combustus, Scala Iacob*: Hos omnes
 titulos inueniet Lector, cum apud alios
 eruditione & sanctitate clarissimos
 Doctores, tum apud Damascenum.
Excelsi, inquit orat. i. de Natiuit. Virg.
*brachium, viuam scalam sibi ipsi con-
 didit, cuius ima pars in terra firmata
 est, summa autem ad cœlum usque
 porrigitur. In qua Deus requieuit; spi-
 ritualis scala, hoc est, Virgo, in terra
 firmata est. (Ex terra enim ortum ha-
 bet, caput autem ipsius ad cœlum perti-
 net. Sed quid ex patribus titulos Ma-
 riæ conquirimus? Nescio quis maior
 D. Virginis laudator exstiterit, quam*
 ipse

ipse Gabriel Archangelus, cum eam sic
affatus est: AVE GRATIA PLENA, Domi-
nus tecum. *Benedicta tu in mulieri-
bus. Et, Inuenisti gratiam apud Deum,
&, Spiritus sanctus superueniet in te,
& virtus Altissimi obumbrabit tibi*

Ex hac certe laudatione Angelica
D. Virginis, omnes illæ laudes, quæ in
Patrum libris leguntur, manarunt tan-
quam riuuli quidam ex immenso ma-
ri: Et audent adhuc conqueri Hæretici,
quasi in Litanij nostris nimium lau-
demus & extollamus D. Virginem? qui
si adfuissent in conclau, cum cœlestis
ille nuntius Mariam laudando saluta-
uit, & salutando laudauit; admonuis-
sent proculdubio Angelum veteris illi:
NE QUID NIMIS. EST MODVS
IN REBUS. CAVE ne diuinos hono-
res tribuas creaturæ. Et multo magis
officij admonuissent sanctissimã Eli-
sabetam Matrem Baptistæ; cum magna
voce exclamauit: *Benedicta tu inter
mulieres & benedictus fructus ven-
tris tui & unde hoc mihi, ut veniat
Mater Domini mei ad me?* Non se cõ-
tinere potuissent pro suo diuinam glo-

riam asserendi ardore, quin æque elata voce exclamassent; Quæ te dementia cepit? ô mulier. Non huic, sed soli Deo honor & gloria. Sed valeant isti Mariæ obtreçtatores, Nos cum Damasceno non modo palam dicamus. *Qui te Genitricem Dei confitentur, ô Virgo, benedicti sint. & qui inficiantur, maledicti*; sed illud etiam adjiciamus: *Qui Litanias, qui odas & hymnos, & cantica tua spernunt, non ex Deo, sed ex Diabolo sunt, quia te, ô Virgo, mendacem facere conantur, cum prophético afflata spiritu oraculum illud protulisti: Beatam me dicent omnes generationes.* Quomodo enim id vero cõfentiret, si nemo tuas laudes prædicaret; si vt Hæretici faciunt, in aliarum mulierum classem & ordinem te conijceremus? Si hæc verba sunt implenda, inquit Lutheranus Spangenbergius, necesse est profecto esse homines, qui Mariam laudibus vehant ac ornent.

In Postilla
circa Eu-
ang. de Na-
tuit. Mariæ,

Ex dictis item colligimus mentitum in caput suum fuisse Lutherum, cum illam nos Deam omnipotentem, vel idolum facere, (ne opinor quisquam ambige-

ambigeret os hominis apostatae, cui
tam suavis erat panis mendacij, in in- Prouerb. 20.
ferno, vbi nulla est redemptio, implen-
dum fore calculo ardenti) adorareque
confinxit.

Æque impudentes sunt posteri illi⁹
Lutherani, cum idololatriam nos; siue
velimus, siue nolimus, in D. Virgine
honoranda, admittere clamitant. Ser-
ui enim Dei extremis æternum vale-
re iussis, Catholici, inquam filij (Epi- Lib. 2. ad
uers. Hær.
hær. 59.
phanij verbis vtimur) sanctæ Dei Eccle-
siæ, qui certam regulam nouerunt, nec
ad dextram, nec ad sinistram declinant,
sed via regia, via veritatis incedunt. Ita-
que cum eodem alibi, esse habendam
in honore Mariam, Dominum adoran- Hær. 76. &
78.
dum senciunt, scribunt, dicunt, docent.

At Gregorius Nazian. in Traged.
de Christo patiente Deam appellat D.
Virginem. Quid tum? Ergo Deam fe-
cit? Malus certe non tantum Thœolo-
gus, sed & Philosophus fuerit is, qui ob
cœlestis doctrinæ præstantiam Theo-
logi nomen consecutus est, si credidit
mulierem natam, mortuam, ex corpo-
re & animo concretam Deum vel De-

am esse. Vocauit igitur Deam primo
 vt poëta, cui Dea idem est quod Diua,
 virtutibus cæterisque animi & corpo-
 ris dotibus insigniter exulta & supra
 reliquorum mortalium sortem con-
 ditionemque euecta; qualem Deam ef-
 se sanctissimã nostram Virginem nemo
 iure negauerit. Vocauit secundo Deam
 eo sensu quo ipse olim Deus exod. 7.
 Moysen Deum Pharaonis constituit.
 Moyses certe Deus erat non natura &
 essentia, sed metaphorice portentis que
 edebat & prodigijs. Vocauit tertio De-
 am ea notione, qua sancti omnes Dei
 nomen sibi vendicant. Etenim, si vt
 præclare ratiocinatur Damascenus lib.
 4. cap. 16. *omnium Conditor & Do-*
minus, Rex Regum & Dominus Domi-
nantium, & Deus Deorum dicitur, o-
mnino & sancti Dñ & Domini & Re-
ges erunt Horum & est & dicitur De-
us, & Rex, & Dominus, & Deus. Deos
autem dico & Reges & Dominos non
natura, sed quod affectibus imperent
& dominantur, diuinæq; imaginis si-
mitudinem, qua geniti sunt, integrã
custodiant, vniti Deo per voluntatẽ,
 quem

que
 fact
 quo
 Dea
 fern
 Psal
 Proj
 stus
 lis fi
 que
 tam
 phe
 mi:
 etia
 non
 do n
 xit L
 & n
 mag
 que
 mis
 spe
 Dea
 Ma
 teste
 ten
 Ma

quem etiam inhabitatorem habent,
 facti huius communionem per gratiam,
 quod ipse est natura. Vocavit quarto
 Deam eo modo, quo ij omnes ad quos
 sermo Dei factus est, Dij appellantur
 Psal. 81. *Ego dixi Dij estis.* Quo ipso
 Propheta dicto defendit se etiam Chri-
 stus Dominus Ioan. 10. qui licet natura-
 lis filius Dei esset & Deus de Deo, id-
 que verissime prædicaret, mirantibus
 tamen incredulis Iudæis, eumque blas-
 phemiam arguentibus, obiecit illud Psal-
 mi: *Ego dixi Dij estis.* Quasi diceret,
 etiamsi non essem filius Dei naturalis,
 non tamen blasphemassem appellan-
 do me Deum; quia si illos Propheta di-
 xit Deos, ad quos sermo Dei factus est
 & non potest solui Scriptura, quanto
 magis nomen hoc tribuendum erit ei,
 quem Pater sanctificavit & in mundum
 misit, & qui talia opera in omnium cõ-
 spectu quotidie facit. Vocavit quinto
 Deam ea ratione qua ipse Christus
 Matth. 6. suos Apostolos Deos censuit,
 teste D. Hieronymo. *prudens Lector at-
 tende,* inquit D. Hieronymus lib. 3. in
 Matth. *quod ex consequentibus textuq;*
 L sermo-

sermonis, Apostoli nequaquam homines, sed *Dij* appellantur. Cum enim dixisset: *Quem dicunt homines esse filium hominis?* subiecit: *Vos autem quem me esse dicitis?* Illis, quia homines sunt humana opinantibus, vos qui estis *Dij*, quem me esse existimatis? Cum igitur Dei nomen sanctis & electis Dei tot modis, non proprio (sic enim incommunicabile est) sed metaphorico significato tribuatur, quid mirum, si ad D. Virginem Sanctorum omnium Reginam nomen hoc interdum transferatur? Illud magis mirum est, reperiri tam effrontes, qui dicant nos proprie & Dei nomen, & rem nomine significatam Deiparæ adscribere, quod Catholicorum nemini unquam in mentem venit.

Nugantur etiam Hæretici nescio quid de Collyridianis quasi eiusdem cum illis sententiæ, eodemque cultu quo illi D. Virginem honoremus. At mera calumnia est. Nam Collyridiani putabant stolide & insipienter D. Virginem esse diuinæ naturæ & Deam, & non humanæ & hominem, teste Epiph. nio

phanio Hær. 79. & Damasceno de Hæ-
 res. At quis Catholicorū hoc vnquam
 somniauit? Quis non cum Epiphanio
 profiteretur; *B. Virginem esse creatu-
 ram Ioachimi, & Annæ filiam, secun-
 dum Dei promissionem patri & matri
 datam; ita tamen honoratam à Deo
 ut ipsis sanctus honorabilior, a deoque
 pulcherrima fuerit, digna etiam facta
 summi mysterij dispensatione. Ad-
 hunc modum Dei matrem Virginem
 hanc agnoscimus*, ait Damascenus o-
 rat. *secunda de dormit. D. Virg. eiusq;
 dormitionem (& alia festa) celebramus;
 non Deam hanc esse prædicantes, ab-
 sit, Græcarum præstigiatorum sunt hu-
 iusmodi figmenta, quippe cum ipsius e-
 tiam mortem narremus, sed Incarnati
 Dei Matrem agnoscentes. Sacrifica-
 bant quoque Collyridiani D. Virgini
 tanquam Deæ. Quos ea de causa idem
 Epiphanius acriter, & merito, obiurgat
 & refutat. An nos ferit Epiphanius? tum
 id fatebimur cum Aduersarij demon-
 strarint, nos D. Virgini sacrificare, &
 non soli Deo in honoré & memoriam
 D. Virginis, &, si vt antea dicebamus,*

D. Virginem pro Dea minimè habemus, quomodo illi sacrificamus? Quis enim sacrificandū censuit, nisi ei quem Deum aut sciuit, aut putauit, aut finxit? ait alicubi D. Augustinus.

Sed inuenerunt etiam Hæretici apud Hieremiam cap. 7. & 44. Reginā quandam cœli, cuius cultum cum D. Virginis cultu, quam itidem Reginam cœli nominamus, comparant. Sed planè impudenter; Nam Iudæi suæ Reginæ cœli (siue luna fuerit, siue quid aliud) libabant libamina, & offerebant sacrificia tanquam Dæ. Num ita colimus nos D. Virginem? Num illi hostias inmolamus? *Quis audiuit aliquando fidelium stantem sacerdotem ad altare etiam super sanctū corpus Martyris, ad Dei honorem cultumq; constructum, dicere in precibus: offero tibi sacrificium Petre vel Paule vel Cypriane,* inquit D. Augustinus lib. 8. de ciuit. cap. 28. Quis audiuit catholicū Sacerdotem dicentē? offero tibi hoc sacrificium Deipara. Quod si Antidicomarianitæ nostri putant D. Virginē non appellandam esse Reginam cœli;

eò quod nomen hoc à Iudæis datū sit
 Lunæ aut alicui alteri seu sideri seu i-
 dolo; pari ratione colligant, ne Deo
 quidem vero tribuendum esse nomen
 Dei; quia 3. Reg. II. dicitur Chamos
 Deus Moabitarum, & Moloch Deus
 Ammonitarum. Adde Iudæos non re-
 prehendi, quod lunam, siue quid aliud,
 Reginam cœli vocauerint; sed quod di-
 uinis honoribus affecerint, relicto Deo
 vero & vnico. Multo igitur minus nos
 obiurgandi sumus, cum non rem ina-
 nimem aut fictitiam, sed sanctissimam
 Virginem Mariam, quæ Regem Re-
 gum cœliq; terræq; Monarcha genuit,
 Reginae cœli titulo cohonestamus;
 maxime cum diuinos honores nullo
 modo illi largiamur; sed eos solum-
 modo, qui in tantæ dignitatis perso-
 nam conueniunt.

Vanum autem est quod Calvinus
 fomniat, detrahi aliquid de diuino ho-
 nore & transferri ad D. Virginem, eti-
 am si honore illa afficiatur minime di-
 uino, adeoque iniuriosos nos quoque
 esse Deo, & illi quod suum est eripere.

In cap. 2.
 Ioan.

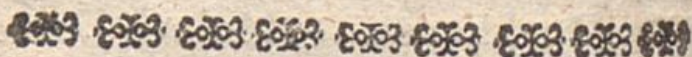
Rectius D. Bernardus, Totis, inquit,

L 3

|præ-

Serm. de
Natiuit. D.
Mariæ.

præcordiorum affectibus & votis omnibus Mariam hanc veneremur, quia sic est voluntas eius, qui totum nos habere voluit per Mariam.

CAPVT XIV.
DE SALVTATIONE
D. Virginis.

Lucæ cap. 1.

ORRO honori quem Virgini Mariæ habemus, salutationem illam, pro veteri Ecclesiæ Catholicæ instituto consuetudineque rectissimè adiungimus, quæ verbis Angeli & Elisabethæ salutantium continetur. Regiã item illam, matrem misericordiæ, dulcedinem, spem, aduocatam nostram merittissimo salutamus.

In his encomijs teretes religioseque hæreticorum aures, minimè omnium ferre possunt, cùm eam spem nostram, veterum patrum a exemplo, appellamus; & non intelligunt miserrimi omnium mortalium nos in Deipara Virgine

2 August.
serm. de An-
nunc. Domi-
ni q. i. est 18,